Marathi — M.A. in Marathi

13P/230/4

Question Booklet No. ....

(To be filled up by the candidate by ***blue/black ball-point pen***)

Roll No.

Roll No.
(Write the digits in words) ....

Serial No. of Answer Sheet ....

Day and Date .... (Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only ***blue/black ball-point pen*** in the space above and on both sides of the Answer Sheet)

1. Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope.*
3. A separate Answer Sheet is given. *It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your *Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen* in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top, and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet No. and Set No. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet No. on the Question Booklet.
7. Any changes in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfairmeans.
8. Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. *For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed.* If you *do not wish to attempt* a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit *only the OMR Answer Sheet* at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण-पृष्ठ पर दिये गये हैं।]

Total No. of Printed Pages : 22

13P/230/4

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours]
समय : 2 घण्टे]

[Full Marks : 450
[पूर्णांक : 450

Note : (i) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (three)** marks. ***One mark will be deducted for each incorrect answer.*** **Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंकों का है। ***प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा।*** प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(ii) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

P.T.O.

१. 'ज्ञानकोशकार' म्हणून कोणाला ओळखले जाते

१. श्री. व्यं. केतकर
२. ना. गो. देशमुख
३. ग. ल. कुलकर्णी
४. रा. श्री. जोग

२. खालील पैकी कोणता अलंकार नाही.

१. अतिशयोक्ती
२. अनुप्रास
३. औचित्य
४. उत्प्रेक्षा

३. तल्लख कल्पना व तीव्र बुद्धिमत्ता यातून अलंकार उपजतात, असे मत कोणाचे आहे.

१. रा. ग. जाधव
२. न. अ. काळेले
३. प्र. के. अत्रे
४. पु. ल. देशपांडे

४. नाद, लय, छंद, वृत्त हे घटक कोणत्या वाङ्मयप्रकाराशी संबंधीत आहेत.

१. कथा
२. कविता
३. कादंबरी
४. नाटक

५. संवाद हे कोणत्या वाङ्मयप्रकाराचे बलस्थान आहे.

१. कथा
२. कादंबरी
३. नाटक
४. कविता

६. मराठी कथेचे आद्यप्रवर्तक.................

१. हरिभाऊ आपटे
२. ना. सी. फडके
३. वि. स. खांडेकर
४. गंगाधर गाडगीळ

७. गंगाधर गाडगीळ, पु. भा. भावे, अरविंद गोखले यांना.....................

१. कथाकार म्हणून ओळखले जाते.
२. नवकथाकार म्हणून ओळखले जाते.
३. कादंबरीकार म्हणून ओळखले जाते.
४. कवी म्हणून ओळखले जाते.

८. भाषा ही ....

१. अर्जित वस्तु आहे. २. वडीलांकडून मिळते

३. आईकडून मिळते. ४. राष्ट्राकडून मिळते.

९. भाषेचे मुख्य कार्य...........

१. गाणे २. संज्ञापन

३. बोलणे ४. ऐकणे

१०. भाषा ही...........

१. मानसिक क्रियेतून सिध्द होते २. शारीरिक क्रियेतून सिध्द होते

३. मानसिक व शारीरिक क्रियांच्या संयोगातून सिध्द होते ४. दैवी शक्तीने सिध्द होते.

११. खालीलपैकी कोणते संज्ञापनाचे साधन नाही.........

१. भाषा २. चित्र

३. शाळेची वेळ ४. वही

१२. भाषा ही....................

१. शासकीय संस्था आहे २. सामाजिक संस्था आहे.

३. खाजगी संस्था आहे. ४. निमशासकीय संस्था आहे

१३. 'काव्यशोभाकरान् धर्मानलंकारान् प्रचक्षते' ... ही व्याख्या कोणी सांगितली आहे.

१. दण्डी २. वामन

३. क्षमेंद्र ४. आनंदवर्धन

१४. कोणत्या शास्त्राला व्याकरणशास्त्राचे शेपूट समजले जाते.

१. रितीशास्त्राला २. रसशास्त्राला

३. ध्वनिशास्त्राला ४. अलंकारशास्त्राला

१५. भारतीय साहित्यशास्त्राचा विचार कोणत्या शास्त्राच्या आधाराने सुरु झाला.

१. रसशास्त्राच्या २. नाट्यशास्त्राच्या

३. अलंकारशास्त्राच्या ४. ध्वनिशास्त्राच्या

P.T.O.

१६. 'सौंदर्यमलंकारः' असे कोणी म्हटले आहे.

१. वामन
२. दण्डी
३. आनंदवर्धन
४. भरतमुनी

१७. भरतमुनींनी किती व्यभिचारीभाव सांगितलेले आहेत.

१. ३०
२. ३३
३. ११
४. ०९

१८. कवितेत कोणत्या अर्थाला अधीक महत्त्व असते.

१. आशार्थ
२. वाच्यार्थ
३. लक्ष्यार्थ
४. व्यंग्यार्थ

१९. कोणत्या वाङ्मयप्रकाराच्या लेखनाला व्याकरणाचे नियम लावता येणार नाही

१. चरित्र
२. आत्मचरित्र
३. कविता
४. कथा

२०. आधुनिक काव्याचे जनक कोणाला म्हटले जाते.

१. केशवकुमार
२. केशवसुत
३. कुसुमाग्रज
४. गोविंदाग्रज

२१. 'कुसुमाग्रज' म्हणजे ......

१. रा. ग. गडकरी
२. प्र. के. अत्रे
३. कृ. के. दामले
४. वि. वा. शिरवाडकर

२२. 'भाषा' ही ....

१. समूहावर आधारलेली असते.
२. संकेतावर आधारलेली असते
३. शासनावर आधारलेली असते.
४. शाळेवर आधारलेली असते

२३. 'व्याकरण' या संज्ञेचा शब्दशः अर्थ म्हणजे..............

१. विश्लेषणाने स्पष्ट करणे
२. वाक्य तयार करणे
३. अर्थ समजावणे
४. ध्वनींची सुसंगत रचना करणे.

२४ भाषेचा अभ्यास करणाऱ्या ज्ञानशाखेस.......

१. साहित्यशास्त्र म्हणतात. २. प्रमाणभाषा म्हणतात.

३. भाषाविज्ञान म्हणतात. ४. भाषापरिचय म्हणतात.

२५ कोणती भाषा अभ्यास पध्दती ही पायाभूत मानली जाते

१. तौलनिक २. ऐतिहासिक

३. संरचनात्मक ४. वर्णनात्मक

२६. अलंकारांना रमणीच्या विभ्रमांची उपमा कोणी दिली आहे.

१. वामन २. भामह

३. आनंदवर्धन ४. दण्डी

२७. वक्रोक्तीचा प्रथम उल्लेख कोणी केला आहे.

१. भामह २. वामन

३. भरतमुनी ४. क्षेमेंद्र

२८ ज्ञानेश्वरांनी कोणत्या रसाचा भर घातली आहे.

१. शृंगार २. वीर

३. शांतरस ४. अदभूत

२९ 'कमला' या खंडकाव्याचे कवी.........

१. वि. वा शिरवाडकर २. रा. ग गडकरी

३. वि. दा सावरकर ४. भा. रा तांबे

३० खालीलपैकी कोणता ललितसाहित्याचा प्रकार नाही.

१. कथा २. कविता

३. कादंबरी ४. समीक्षा

३१. साहित्याची मूलद्रव्य कोणते आहे.

१. शब्द २. स्वर

३. प्रतिमा ४. अर्थ

३२. कोणत्या वाङ्मयप्रकारात जीवनातील एखाद्या तुकड्याचे वर्णन चित्रण केलेले असते.

१. कथा
२. कादंबरी
३. चरित्र
४. आत्मचरित्र

३३. मराठीत लिखित वाङ्मयात कथा लेखनाचा पहिला मान जातो तो..........

१. वारकरी संप्रदायाच्या साहित्याकडे
२. दत्त संप्रदायाच्या साहित्याकडे
३. महानुभाव संप्रदायाच्या साहित्याकडे
४. रामदासी संप्रदायाच्या साहित्याकडे

३४. 'कळ्यांचे निःश्वास' कथासंग्रहाच्या लेखिका......

१. कमल देसाई
२. मालतीबाई बेडेकर
३. कुसुमावती देशपांडे
४. गौरी देशपांडे

३५. कोणत्याही भाषेचे यथातथ्य, अचूक, परिपूर्ण व सर्वसमावेशक वर्णन करणे हे कोणत्या भाषाभ्यासपध्दतीचे मुख्य कार्य आहे.

१. तौलनिक
२. वर्णनात्मक
३. संरचनात्मक
४. ऐतिहासिक

३६. 'बोलता येणे हे जीवनास उपयुक्त आहे पण आवश्यक नाही' हे विधान........

१. बरोबर आहे.
२. फसवे आहे.
३. चुक आहे.
४. काल्पनिक आहे

३७. 'स्वर' निर्मितीसाठी कोणत्या अवयवाची मदत होत नाही.

१. जीभ
२. दात
३. डोळा
४. ओठ

३८. महानुभाव पंथाचे मूळ पुरूष कोण होते?

१. श्री. गोविंदप्रभू उर्फ गुंडमराऊळ
२. चक्रधर
३. केसोबास
४. नरेंद्र

३९. 'शिवलिलामृत' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे

१. श्रीधर
२. वामन पंडीत
३. कृष्णदयार्णव
४. अनंतराय

४०. ज्ञानदेवांच्या लेखनातील मुख्य तत्त्वज्ञान ...

१. द्वैत
२. अद्वैत
३. द्वैताद्वैत
४. विरोधी

४१. संतमंडळात वयाने लहान असलेली परंतु मोठे स्थान व अधिकार असलेली कवयित्री कोण?

१. संत जनाबाई
२. संत बहिणाबाई
३. संत मुक्ताबाई
४. संत कान्होपात्रा

४२. मराठीतील आद्यकवी कोणास संबोधण्यात येते?

१. संत ज्ञानेश्वर
२. संत तुकाराम
३. समर्थ रामदास
४. मुकुंदराज

४३. 'श्लोककेकावली' ही कोणत्या पंडीत कवींची रचना आहे.

१. मोरोपंत
२. निरंजन माधव
३. वामनपंडीत
४. दासोपंत

४४. मराठीतील पहिला चरित्रग्रंथ कोणता?

१. सूत्रपाठ
२. लिळाचरित्र
३. दृष्टांतपाठ
४. श्रीगोविंदप्रभूचरित्र

४५. ज्ञानेश्वरीचा रचनाकाल.......

१. इ. स. १२९०
२. इ. स. १२७५
३. इ. स. १२९९
४. इ. स. १२१२

४६. दत्त सांप्रदायिकांचा आदरणीय ग्रंथ कोणता आहे?

१. दासबोध
२. नवनाथकथासार
३. ज्ञानेश्वरी
४. गुरूचरित्र

४७. रामदासांचे विचारधन कोणत्या ग्रंथात एकवटले आहे?

१. रामायण
२. मनाचे श्लोक
३. स्फुट प्रकरणे
४. दासबोध

P.T.O.

४८. लावणीकडून कीर्तनाकडे वळलेला शाहीर कोणता?

१. राम जोशी

२. अनंत फंदी

३. प्रभाकर

४. सगनभाऊ

४९. वक्रोक्ती हेच काव्याचे प्राणतत्त्व आहे. हा सिध्दान्त कोणी प्रस्थापित केला आहे.

१. वामन

२. दण्डी

३. कुंतक

४. आनंदवर्धन

५०. खालीलपैकी कोणता वक्रोक्तीचा प्रकार नाही?

१. वर्णविन्यासवक्रता

२. वाक्यवक्रता

३. प्रकरणवक्रता

४. रसवक्रता

५१. खालीलपैकी कोणती शब्दशक्ती नाही

१. अभिधा

२. अनुप्रास

३. लक्षणा

४. व्यंजना

५२. विस्तृत आणि व्यापक चित्रफलक असलेला वाङ्मय प्रकार म्हणजे ....

१. कादंबरी

२. कथा

३. कविता

४. नाटक

५३. कथानक, पात्र, निवेदनपध्दती हे घटक कोणत्या वाङ्मयप्रकारात नसतात

१. कथा

२. नाटक

३. कादंबरी

४. कविता

५४. खालीलपैकी कोणता काव्यप्रकार नाही?

१. आख्यानकाव्य

२. खंडकाव्य

३. अभंग

४. उखाणा

५५. स्वतःच्या जीवनाची स्वतः लिहिलेली कहाणी म्हणजे

१. चरित्र

२. आत्मचरित्र

३. कथा

४. कादंबरी

५६. आस्वादात्मक टीका ......

१. समीक्षापध्दती आहे
२. कथनपध्दती आहे
३. निवेदनपध्दती आहे.
४. परीक्षणपध्दती आहे

५७. मराठीतील पहिली ऐतिहासिक कादंबरी कोणती?

१. वज्राघात — ह. ना. आपटे
२. स्वामी — रणजित देसाई
३. मोचनगड — रा. भि. गुंजीकर
४. झेप — ना. सं. इनामदार

५८. 'रीतिरात्मा काव्यस्य:' असे कोणी म्हटले आहे.

१. वामन
२. दण्डी
३. प्लेटो
४. वा. म. जोशी

५९. 'ध्वन्यालोक' ग्रंथाचे निर्माते ....

१. भरतमुनी
२. आनंदवर्धन
३. दण्डी
४. भामह

६०. संभावनाविरह, संशयप्रयोग, स्वपरगतदेशकालविशेषावेश ही काय आहेत?

१. शब्दशक्ती
२. अलंकार
३. व्यभिचारीभाव
४. रसविघ्ने

६१. कोणत्या लेखकाच्या गद्यकथेच्या नायिकेचे 'कादंबरी' हे नाव कादंबरी वाङ्मय प्रकाराला लाभले आहे.

१. कालिदास
२. बाणभट्ट
३. रघुनाथपंडीत
४. दासोपंत

६२. विस्तार असलेली, मानवी जीवनातील व्यक्ती व त्यांच्या कर्मांचे कथानकातून दर्शन घडविणारी काल्पनिक गद्यगोष्ट म्हणजे.......

१. कादंबरी
२. कथा
३. आत्मचरित्र
४. चरित्र

६३. 'स्वन' निर्मितीसाठी खालीलपैकी कोणत्या अवयवाची मदत होत नाही.

१. जीभ
२. दात
३. डोळा
४. ओठ

६४. अखंडत्व, स्वतंत्रत्व ही कशाची लक्षणे आहेत?

१. व्यंजन

२. स्वर

३. संयुक्त व्यंजने

४. स्वनिम

६५. संयुक्तस्वरांची जोडी ओळखा?

१. औ, ई

२. ए, ऐ

३. ऐ, औ

४. अ, आ

६६. कोणत्याही भाषेत स्वरांपेक्षा व्यंजनांची संख्या....

१. पुष्कळ अधिक असते.

२. पुष्कळ कमी असते

३. सारखीच असते.

४. थोडी कमी असते.

६७. स्वनिमनिश्चितीचे सर्वांत महत्त्वाचे तत्त्व.....

१. सादृश्ययुग्मांच्या जोड्या शोधणे

२. काटकसर

३. वास्तवता

४. अल्पतमयुग्मांच्या जोड्या शोधणे

६८. मराठीने कोणते नवीन स्वर स्वीकारलेले आहेत.

१. अ आ

२. ए ए

३. अॅ ऑ

४. इ ई

६९. अर्थ म्हणजे....

१. संकेत व्यवस्था

२. आशय जाणणे

३. चिन्हव्यापार

४. संकेताच्या बाबतीत असलेली सुसंगती किंवा मेळ

७०. भाषेचे मानसशास्त्र कशाला म्हणतात.

१. स्वनविचाराला

२. शब्दसंग्रहाला

३. अर्थविचाराला

४. रूपिमविचाराला

७१. कोणती व्यंजने अर्धस्वर म्हणून कार्य करतात.

१. व, प

२. य, व

३. व, म

४. स, व

७२. 'सर्व जगाची भाषा' म्हणजे, ...

१. मराठी
२. चित्र
३. हिंदी
४. उर्दू

७३. मराठीच्या जन्मावर पुढील पैकी कोणत्या भाषेचे ऋण नाही ?

१. संस्कृत
२. प्राकृत
३. अपभ्रंश
४. फारसी

७४. मराठीची उत्पत्ती कोणत्या भाषेपासून या संबंधीचा गाजलेला वाद कोणाचा ?

१. फडके — खाडिलकर
२. वैद्य — गुणे
३. मोरे — जोगळेकर
४. अत्रे — मल्हार

७५. महानुभाव पंथाचे मूळ नाव.........

१. परमार्ग
२. भक्तीमार्ग
३. भागवत
४. समर्थ

७६. खालीलपैकी कोणता ग्रंथ महानुभाव संप्रदायातील साती ग्रंथातील ग्रंथ नाही.

१. शिशुपालवध
२. शिवलीलामृत
३. रुक्मिणी स्वयंवर
४. ज्ञानप्रबोध

७७. 'कांदा मुळा भाजी ' ह्या अभंगाचे कर्ते...

१. चोखामेळा
२. नरहरी सोनार
३. सावतामाळी
४. तुकाराम

७८. पोवाड्यास 'कीर्तिकाव्य' असे कोणी संबोधिले आहे

१. वि. का राजवाडे
२. वि. सी सरवटे
३. म. वा धोंड
४. म. ना सहस्त्रबुध्दे

७९. आद्य कवयित्री म्हणून कोणाच्या नामोल्लेख केला जातो.

१. बहिणाबाई चौधरी
२. संत जनाबाई
३. संत मुक्ताबाई
४. महदंबा

८०. मराठीतील पहिले आत्मचरित्रकार कोणास म्हणतात

१. संत ज्ञानेश्वर
२. संत तुकाराम
३. संत नामदेव
४. संत एकनाथ

८१. 'संत वाटीकेतील जाईची वेल' असे कोणाविषयी म्हटले जाते

१. संत कान्होपात्रा
२. संत जनाबाई
३. संत मुक्ताबाई
४. महदंबा

८२. ज्ञानेश्वरीचे संशोधन आणि ज्ञानदेवांच्या समाधीचा जीर्णोध्दार अशी दोन महत्त्वाची कार्ये कोणत्या संताने केली आहेत.

१. संत एकनाथ
२. संत तुकाराम
३. संत रामदास
४. संत निळोबाराय

८३. शिवकाल आणि पेशवेकालातील राष्ट्रीय कविता असे कोणत्या काव्यास म्हटले जाते.

१. पोवाडा
२. लावणी
३. श्लोक
४. अभंग

८४. पंडीत कवी आणि शाहिरी या दोन परंपराना जोडणारा दुवा म्हणजे...

१. अनंत फंदी
२. राम जोशी
३. परशुराम
४. सगनभाऊ

८५. 'नाट्यशास्त्र' ग्रंथ कोणी लिहिला आहे.

१. भरतमुनी
२. भामह
३. वामन
४. अनंत फंदी

८६. 'औचित्यविचारचर्चा' हा क्षेमेंद्राने लिहिलेला ग्रंथ कोणत्या विषयावरील आहे?

१. कथाशास्त्रावरील
२. नाट्यशास्त्रावरील
३. काव्यशास्त्रावरील
४. कादंबरीशास्त्रावरील

८७. अर्थाचे विविध स्तर सूचित करण्याचे कार्य ... ..

१. प्रमाणभाषेकडून होत असते
२. बोलीभाषेकडून होत असते
३. साहित्याच्याभाषेकडून होत असते
४. सीमावर्ती भागातील भाषेकडून होत असते

८८. यश, अर्थप्राप्ती, व्यवहारज्ञान, अशुभनिवारण इ. साहित्य प्रयोजने कोणत्या संस्कृतसमीक्षकाने सांगितलेली आहेत

१. दण्डी
२. मम्मट
३. आनंदवर्धन
४. वामन

८९. 'सौंदर्यमीमांसा' ग्रंथाचे लेखक........

१. रा. भा. पाटणकर
२. रा. श्री. जोग
३. अ. वा. कुलकर्णी
४. वा. म. जोशी

९०. साहित्याचा जन्म हा......

१. भाषेच्या जन्माबरोबर झाला
२. भाषेच्या जन्माआधी झाला.
३. भाषेच्या जन्मानंतर झाला.
४. वरीलपैकी एकही उत्तर बरोबर नाही

९१. 'प्रतिभा ही वेडाची बहीण आहे' असे कोणी म्हटले आहे.

१. लॉंब्रोसा
२. शेक्सपीअर
३. जॉन्सन
४. ॲरिस्टॉटल

९२. खालीलपैकी कोणता रसाचा प्रकार नाही.

१. शृंगार
२. माया
३. वीर
४. बीभत्स

९३. 'औचित्य' हाच काव्याचा आत्मा आहे असा सिध्दांत कोणी मांडला आहे.

१. क्षेमेंद्र
२. आनंदवर्धन
३. वामन
४. रासोपंत

९४. कादंबरीचा गाभा कोणत्या घटकास म्हणता येईल

१. वातावरणनिर्मिती
२. प्रतिमा
३. भाषा
४. कथानक

९५. महायुध्दाची पार्श्वभूमी असलेली कादंबरी ......

१. रणांगण – विश्राम बेडेकर
२. सावित्री – पु. शि. रेगे
३. अमृतवेल – वि. स. खांडेकर
४. धग – उध्दव शेळके

P.T.O.

९६. सामाजिक कादंबरीचे जनक कोणास म्हटले जाते

१. वि. स. खांडेकर
२. हरिभाऊ आपटे
३. ना. सी. फडके
४. ग. र. गोराडे

९७. जिवंतपणा, परिणामकारकता, स्वाभाविकता असे विशेष अधिक प्रमाणात कोणत्या भाषेत आढळतात.

१. प्रमाणभाषेत
२. बोली भाषेत
३. प्रमाण भाषा आणि बोलीभाषेत.
४. प्रमाणभाषा व बोलीभाषा दोन्हीतही नाही

९८. शासकीय व्यवहार, कायदा, शिक्षण इत्यादीसाठी.

१. बोलीभाषेचा उपयोग केला जातो.
२. प्रमाणभाषेचा उपयोग केला जात नाही
३. प्रमाणभाषेचा उपयोग केला जातो
४. प्रमाण व बोली दोन्हींचा उपयोग होत नाही

९९. भाषिक परिवर्तनाचा भूप्रदेश निश्चित करणाऱ्या अभ्यासक्षेत्रास. . . .

१. बोली म्हणतात
२. प्रमाणभाषा म्हणतात
३. प्रादेशिक भाषा म्हणतात
४. बोली भूगोल म्हणतात.

१००. जॉर्ज ग्रिअर्सन यांनी भारताची भाषिक पाहणी करून अकरा खंड प्रकाशित केले आहेत यातील कितव्या खंडात मराठीच्या बोलींसंबंधीची माहिती आली आहे.

१. पहिल्या
२. अकराव्या
३. पाचव्या
४. सातव्या

१०१. 'अहिराणी' ही कोणत्या भाषेची बोली आहे.

१. कोकणी
२. मराठी
३. गुजराती
४. हिंदी

१०२. भाषेच्या अर्थाचा सर्व बाजूंनी विचार करणे म्हणजेच. . .

१. अर्थविन्यास होय.
२. अर्थसंकोच होय
३. अर्थप्रशस्ति होय.
४. संज्ञापन होय.

१०३. भाषावैज्ञानिकांच्या मते कोणत्याही भाषेत साधारणत: किती स्वनिम असतात.

१. १०० च्या आसपास
२. २० च्या आसपास
३. ५० च्या आसपास
४. १५० च्या आसपास

१०४. संत बहिणाबाई या कोणाच्या शिष्या म्हणून ओळखल्या जातात.

१. संत ज्ञानेश्वर
२. संत नामदेव
३. संत एकनाथ
४. संत तुकाराम

१०५. 'ऊस डोंगा परि रस नव्हे डोंगा' ही अभंग रचना कोणाची आहे.

१. संत चोखामेळा
२. संत सावतामाळी
३. संत जनाबाई
४. संत तुकाराम

१०६. संत एकनाथांचा पहिला ग्रंथ कोणता आहे.

१. भावार्थ रामायण
२. चतुःश्लोकी भागवत
३. रुक्मिणीस्वयंवर
४. भावार्थदिपिका

१०७. समर्थ रामदासांच्या समकालीन असून पंडीत संप्रदायाचे प्रातिनिधिक कवी कोण आहेत.

१. वामनपंडीत
२. सामराज
३. नागेश
४. विठ्ठल बीडकर

१०८. श्रीकृष्ण भक्तीने प्रेरित होवून श्रीधरांनी पहिला ग्रंथ कोणता लिहिला?

१. श्रीरामविजय
२. हरिविजय
३. शिवलीलामृत
४. पांडवप्रताप

१०९. खालीलपैकी कोणते भाषेचे प्रमुख अंग नाही?

१. ध्वनिविचार
२. अर्थविचार
३. व्याकरण
४. लिपी.

११०. अंतर्वर्तुळ – बहिर्वर्तुळ सिध्दांत कोणत्या भाषाशास्त्रज्ञाने मांडला आहे

१. हॉर्न्ले
२. रिस्ले
३. रामप्रसाद चंदा
४. सुनीतिकुमार चतर्जी

१११. मराठीचा जन्मकाळ ठरविण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या साधनांची मदत होणार नाही.

१. शिलालेख--ताम्रपट
२. पंडीत साहित्य
३. ऐतिहासिक उल्लेख
४. लोकसाहित्य

११२. मराठीतील आद्य शिलालेख / ताम्रपट कोणता ?

१. अक्षीचा शिलालेख

२. पाटणचा शिलालेख

३. दिवे आगरचा ताम्रपट

४. श्रवणबेळगोळचा शिलालेख

११३. इ. स. १२९२ मधील नैकलीच्या शिलालेखात, कोणत्या प्रांतात मराठी शिक्षकवर्गाची नोंद केल्याचा उल्लेख आहे.

१. कर्नाटक

२. तामीळनाडू

३. उत्तरप्रदेश

४. मध्यप्रदेश

११४. इसवी सनाच्या आठव्या शतकातील कोणत्या ग्रंथात 'दडमडह सामलंगे, सहिरे अहिमाण कलहसीलेय। दिण्णले गहिल्ले उल्लविरे तत्थ मरहट्टे।' असे मराठी माणसांचे वर्णन आले आहे.

१. ज्ञानेश्वरी — संत ज्ञानेश्वर

२. विवेकसिंधू — मुकुंदराज

३. जोतिषरत्नमाला — श्रीपती

४. कुवलयमाला — उद्योतनसुरी

११५. स्वतःची सुख—दुःखे हलकी करणे, आत्मशोध घेणे, जुन्या आठवणींना उजाळा देणे या कोणत्या साहित्यप्रकाराच्या निर्मिती मागील प्रेरणा आहेत.

१. आत्मचरित्र

२. कथा

३. कादंबरी

४. नाटक

११६. 'आमच्या आयुष्यातील काही आठवणी' या आत्मचरित्राच्या लेखिका ....

१. लक्ष्मीबाई टिळक

२. रमाबाई रानडे

३. लीलाबाई पटवर्धन

४. माधवी देसाई

११७. 'बलुतं' या आत्मकथनाचे लेखक..........

१. उत्तम बंडू तुपे

२. शंकरराव खरात

३. दया पवार

४. दादासाहेब मोरे

११८. सुरुवातीला लघुनिबंधाला ना. सी. फडके यांनी कोणते नाव दिले होते.

१. गुजगोष्टी

२. कथा

३. कथानक

४. गोष्ट

११९. एका अर्थाने वैचारिक निबंधाविरुद्ध निर्माण झालेली प्रतिक्रिया म्हणजे ......

१. लघुनिबंध होय. २. ग्रामीण कथा होय.

३. नाट्यवाङ्मय होय ४. कादंबरी होय

१२०. पंडीत परंपरेतील सर्वश्रेष्ठ आणि काळाच्या दृष्टीने शेवटचे कवी कोण आहेत?

१. श्रीधर २. निरंजन माधव

३. मोरोपंत ४. मुक्तेश्वर

१२१. 'घनःश्याम सुंदरा' ही रचना करणारा कवी. ....

१. अनंत फंदी २. परशुराम

३. राम जोशी ४. होनाजी बाळा

१२२. महानुभावांचा वेद असे कोणत्या ग्रंथास संबोधले जाते.

१. सूत्रपाठ २. दृष्टांतपाठ

३. स्मृतिस्थळ ४. रुक्मिणी स्वयंवर

१२३. कोणत्या कालखंडास 'भाषांतरयुग' असे म्हटले जाते

१. १९२० ते १९४५ २. १८७४ ते १९२०

३. १९४५ ते १९६० ४. १९६० ते १९८०

१२४. कानड जिवा नेल्या देशी न जाता महाराष्ट्री असावे, असा दंडक महानुभाव संप्रदायातील पंचकृष्णांपैकी कोणाचा होता

१. श्री दत्तात्रेय २. नागदेव राऊळ

३. गुंडम राऊळ ४. श्री चक्रधर

१२५. वारकरी संप्रदायातील अखेरचे संतकवी....

१. निळोबा पिंपळनेरकर २. कान्होबा

३. सावता माळी ४. चोखामेळा

१२६. "जैसी पुष्पामाजी पुष्प मोगरी। की परिमळा माजी कस्तुरी।

तैसी भासामाजी साजिरी। मराठीया।" ही मराठीची थोरवी कोणत्या ग्रंथातील आहे.

१. ज्ञानेश्वरी — संत ज्ञानेश्वर २. तुकारामगाथा — संत तुकाराम

३. ख्रिस्तपुराण — फादर थॉमस स्टीफन्स ४. सेंट पीटरचे पुराण — फादर क्रुवा

१२७. कोणत्या वाङ्मयप्रकाराला केवळ वाङ्मयप्रकार न मानता सादरीकरणाचा कलाप्रकार मानतात

१. नाटक
२. कथा
३. कादंबरी
४. चरित्र

१२८. 'शाहीरांचे काव्य म्हणजे खऱ्याखुऱ्या मराठी काव्याची प्रभात होय' असे कोणी म्हटले आहे.

१. म. ना. अदवंत
२. रा. श्री. जोग
३. अ. ब. कोल्हटकर
४. वि. ल. भावे

१२९. एकच अंक असणाऱ्या नाट्यप्रकारास काय म्हणतात.

१. नृत्यनाट्य
२. एकांकिका
३. नभोनाट्य
४. नाटक

१३०. नाटकाच्या दृष्टीने वाङ्मय व प्रयोग हे दोन्हीही दृष्टिकोण ....

१. परस्परपूरक आहेत
२. परस्परविरोधी आहेत
३. फक्त वाङ्मय महत्त्वाचे
४. फक्त प्रयोग महत्त्वाचा

१३१. 'संघर्ष' हा नाटकाचा......

१. शरीर आहे
२. विषय आहे
३. मन आहे
४. आत्मा आहे.

१३२. शोकात्मिका, सुखात्मिका, प्रहसन हे कोणत्या वाङ्मयप्रकाराचे प्रकार आहेत.

१. नाटक
२. चरित्र
३. आत्मचरित्र
४. कादंबरी

१३३. कॅथार्सिसचा सिद्धांत कोणी मांडला आहे.

१. प्लेटोने
२. शेक्सपीअरने
३. चॉम्स्कीने
४. ॲरिस्टॉटलने

१३४. मराठीतील पहिले सामाजिक नाटक कोणते?

१. संगीत शारदा — गो. ब. देवल
२. आंधळ्याची शाळा — श्री. वि. वर्तक
३. तृतीयरत्न — महात्मा फुले
४. श्रीमंत — विजय तेंडुलकर

१३५. प्रल्हाद केशव अत्रे म्हणजेच........

१. केशवकुमार

२. कुसुमाग्रज

३. केशवसुत

४. गिरिश

१३६. मराठीतील रहस्यकथांचे सम्राट म्हणून कोणाला ओळखले जाते?

१. मंगेशराव तेलंग

२. गिरीश कर्नाड

३. मनोहर तल्हार

४. बाबुराव अर्नाळकर

१३७. पहिले मराठी विडंबनकार म्हणून कोणाला ओळखले जाते?

१. मंगेशराव तेलंग

२. आचार्य अत्रे

३. पु. ल. देशपांडे

४. वा. ना. देशपांडे

१३८. 'धुक्यातून लाल ता–याकडे' या प्रवासवर्णनपर पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?

१. रा. भि. जोशी

२. पु. ल. देशपांडे

३. अनंत काणेकर

४. म. ना. अदवंत

१३९. बा. अ. भिडेंनी 'प्रणयपंढरीचे वारकरी' असे कोणाचे वर्णन केले आहे.

१. वा. ल. कुलकर्णी

२. माधव ज्युलियन

३. गिरीश

४. बा. भ. बोरकर

१४०. 'ख्रिस्तायन' या महाकाव्याचे कवी.........

१. ना. वा. टिळक

२. वि. दा. सावरकर

३. माधवराव पटवर्धन

४. राम गणेश गडकरी

१४१. वि. स. खांडेकरांच्या कोणत्या कादंबरीस ज्ञानपीठ पुरस्कार लाभलेला आहे.

१. अमृतवेल

२. ययाति

३. दोन ध्रुव

४. क्रौंचवध

१४२. 'उपेक्षितांचे अंतरंग' या कथासंग्रहाचे लेखक. ....

१. श्री. म. माटे

२. गौरी देशपांडे

३. बाबुराव बागुल

४. आनंद यादव

P.T.O.

१४३. मराठीतील पहिल्या कथालेखिका ......

१. आनंदीबाई शिर्के
२. कुसुमावती देशपांडे
३. काशिबाई कानिटकर
४. गिरिजाबाई केळकर

१४४. 'मी मराठी भाषेचा शिवाजी आहे' असे उद्गार स्वतः बद्दल कोणी काढलेले आहेत

१. विष्णुशास्त्री चिपळूणकर
२. बाळशास्त्री जांभेकर
३. लोकमान्य टिळक
४. वि. दा. सावरकर

१४५. मराठीतील पहिले राजकीय कादंबरीकार कोण आहेत ?

१. अरुण साधू
२. रमेश मंत्री
३. पु. य. देशपांडे
४. ग. त्र्यं. माडखोलकर

१४६. 'संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती' हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे.

१. गं. बा. सरदार
२. लालजी पेंडसे
३. शरच्चंद्र मुक्तिबोध
४. दि. के. बेडेकर

१४७. 'सविकल्प समाधी' ही उपपत्ती कोणी मांडली आहे ?

१. द. के. केळकर
२. न. चिं. केळकर
३. वा. म. जोशी
४. दि. के. बेडेकर

१४८. 'टीकाकारांचेही टीकाकार' असे कोणा बद्दल म्हटले गेले आहे ?

१. म. लो. देशमुख
२. रा. श्री. जोग
३. गो. ग. आगरकर
४. विष्णुशास्त्री चिपळूणकर

१४९. 'रसविमर्श' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत

१. के. ना. वाटवे
२. रा. श्री. जोग
३. गो. ग. आगरकर
४. विष्णुशास्त्री चिपळूणकर

१५०. अप्पा, अण्णा हे शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आले आहेत

१. तमिळ
२. फारसी
३. कानडी
४. इंग्रजी

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

इस पुस्तिका के प्रथम आवरण-पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल ***नीली/काली बाल-प्वाइंट पेन*** से ही लिखें।

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में ***लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त,*** लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। ***इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।***
4. अपना ***अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से*** निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ***उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।***
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्न-पुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्न-पुस्तिका पर अनुक्रमांक संख्या और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। ***प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिये आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।***
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिये केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ***ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है।*** यदि आप किसी प्रश्न का ***उत्तर नहीं देना चाहते हैं,*** तो सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिये इस पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा अंतिम खाली पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त ***केवल ओ० एम० आर० उत्तर-पत्र*** ही परीक्षा भवन में जमा करें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की भागी होगा/होगी।